

Mgr Łukasz Argier

**Wpływ terapii metodą Vojty na wybrane elementy chodu u
chorych ze stwardnieniem rozsianym**

The effect of Vojta therapy on selected gait components
in patients with multiple sclerosis

Rozprawa doktorska na stopień doktora
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki o zdrowiu
przedkładana Radzie Dyscypliny Nauki o Zdrowiu
Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Promotor: Prof. dr hab. Jakub Taradaj
Promotor pomocniczy: Dr Robert Dymarek

Wrocław 2023

Streszczenie

Wpływ terapii metodą Vojty na wybrane elementy chodu u chorych ze stwardnieniem rozsianym

Wstęp: Stwardnienie rozsiane (SM) to przewlekła choroba dotycząca ośrodkowego układu nerwowego. Dotyka ona głównie pacjentów w wieku pomiędzy 20, a 40 rokiem życia. Analiza dostępnej literatury pozwoliła stwierdzić, że znaczna część dostępnych badań naukowych nie spełnia założeń Fizjoterapii Opartej na Faktach. Niestety wpływa to na mierzalną ocenę skuteczności badanej metody. Ograniczone dane płynące z aktualnej literatury zachęcają do prowadzenia obiektywnych badań, z wykorzystaniem odpowiedniej aparatury, aby w sposób wiarygodny ocenić działanie terapii metodą Vojty.

Cel: Celem badań była ocena wpływu terapii metodą Vojty na efekty w postaci zmiany parametrów chodu u pacjentów cierpiących na SM.

Materiał i metody: Do badań zakwalifikowano 60 chorych ze zdiagnozowanym SM, których randomizowano do dwóch grup porównawczych: A (n=30) będąca grupą badaną, która została poddana terapii metodą Vojty oraz B (n=30) stanowiącą grupę kontrolną, która leczona była w oparciu o standardową fizjoterapię składającą się z ćwiczeń wg. Koncepcji proprioceptywnego nerwowo-mięśniowego torowania (ang. *proprioceptive neuromuscular facilitation*, PNF), Bobath i Odbudowy Posturalnej (ang. *Postural Restoration Institute*, PRI). Ciągłość terapii w obu przypadkach wynosiła 3 tygodnie i realizowana była 3 razy w tygodniu. Badani zostali poddani ocenie przed, po zakończeniu oraz 1 i 3 miesiące później, jako efekt długoterminowy. Do oceny zmian wykorzystano Skalę Wizualno-Analogową (ang. *Visual Analogue Scale*, VAS), test Tinetti, 10-metrowy Test Chodu z Pomiarom Czasu (ang. *Timed 10-Meter Walk Test*, 10MWT), 12-itemowy Test Chodu w SM (ang. *12-item Multiple Sclerosis Walking Scale*, MSWS-12), skala Pewności Równowagi Specyficznej dla Aktywności (ang. *Active-specific Balance Confidence scale*, ABC), Skala Równowagi Berga (ang. *Berg Balance Scale*, BBS), oraz obiektywną ocenę parametrów chodu za pomocą bieżni FDM-T Zebris.

Wyniki: Uzyskane po zakończeniu badań wyniki dla analiz wewnątrzgrupowych dla pacjentów poddanych terapii metodą Vojty, świadczą o korzystnych zmianach obserwowanych parametrów chodu, zarówno w ocenie bezpośredniej, jak i obserwacji długofalowej (follow-up). Nie mniej jednak, nie odnotowano istotnych statystycznie różnic międzygrupowych w odniesieniu do wartości parametrów oceny chodu w grupie badanej i grupie kontrolnej, co

wskazuje o porównywalnej skuteczności metody Wojty do pozostałych metod neurofizjologicznych takich jak PNF, Bobath i PRI stosowanych w rehabilitacji pacjentów z SM.

Wnioski: Zastosowana w pracy terapia w oparciu o metodę Wojty i trening kontroli motorycznej jest skuteczna w odniesieniu do uzyskanych zmian parametrów chodu. Zastosowanie tego rodzaju terapii wpływa pozytywnie na sterowanie postawą ciała, celowe ruchy fazowe, mechanizmy podporowo-wyprostne, co skutkuje poprawą parametrów w badanych skalach. Nie ma jednoznacznych dowodów potwierdzających znacząca przewagę terapii metoda Wojty u pacjentów z SM nad pozostałymi metodami neurofizjologicznymi takimi jak PNF, Bobath i PRI.

Słowa kluczowe: stwardnienie rozsiane, równowaga, chód, terapia metodą Wojty.